

BISERICA și ȘCOLA.

Foia bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele se se adreseze Redacțiunii

„BISERICA și ȘCOLA.“

Er banii de prenumerațiune la

TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD

Dotățiunea preoției noastre.

II.

Între împrejurările, în cari se găsește astăzi biserica și poporul nostru, repetim, — dotățiunea preoției se va poté regula și assigura cu succes numai prin următorii doi factori și anume:

a) prin aceea, că vom lucra din tóte puterile, ca să ridicăm, și promovăm în popor sémțul de pietate creștinéscă și sémțul de dărniciă față de biserică, și

b) prin aceea, că vom îngriji, ca averea comunelor bisericesci să-se administreze, și chiverniséscă bine. — au să crească în măsură cât mai mare, și apoi din venitul ei o parte să-se foloséscă și pentru dotățiunea preoților.

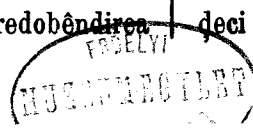
Chiar în aceste două direcțiuni, așa ni-se pare nouă, — întâmpinăm o mare greutate. Luptăm pe acest teren cu o preocupățiune, cu un feliu de neîncredere, rămasă nouă de moștenire din trecut. Trecând adecă biserica noastră în trecut veacuri multe prin diferite soiuri de furtuni, — neapărat pe acele vremuri ținuta bisericii noastre a fost îndreptată și concentrată a-și apăra existența; și în astfelu de timpuri grele nici vorbă nu a potut să fiă de a aduna averi și fonduri pentru viitoriu. În cele doué veacuri din urmă, și anume din timpul de când Metropolitul Atanasie cu o parte din clerul și poporul din Ardel s'a unit cu biserica apusénă; ér biserica și poporul românesc din părțile ungaro-banaticé a ajuns sub ierarchia sêrbéscă încă nu a potut fi vorba de a-se lucra pentru a crea fonduri. Ținuta bisericii și poporului românesc în tot decursul veacului al optspredecelea și până la anul 1864 a fost îndreptată de a lucra pentru redobândirea

vechii noastre Metropolii și a ierarchiei naționale române. După timpuri de furtună și după o grea luptă pentru despărțirea ierarchică am intrat la anul 1864 și respective la 1870 în o nouă viață, menită a repara scăderile și necazurile din trecut și a lua avântul natural în desvoltare pe bazele canonice ale sfintei noastre biserici.

Întrând în viața constituțională bisericească la anul 1870 negreșit, că ne stetea înainte o muncă urieșă: a repara scăderile și necazurile trecutului. Ne trebuiau atunci multe, pentru că ne lipsea totul. Popor doios de cultură fiind poporul nostru și-a concentrat tóte forțele spre a ridica învățământul. Am înmulțit de atunci încóce numărul școlélor noastre populare, am organizat preparandiele, și institutele teologice; s'au creat stipendii, și am înmulțit fundațiunile pentru a cresce un număr coréspunđătoriu de ómeai inteligenți pe tóte terenele.

În ceea ce privesce un lucru de mare însemnătate pentru desvoltarea ulterioară a poporului românesc însé și anume pentru dotățiunea preoției puțin este ceea ce s'a potut face dela anul 1870 încóce.

Causa, pentru carea în acéstă cestiune nu s'a potut face mai mult, seau cel puțin ceea ce s'ar fi potut face, — după cum cuprindem noi lucrul, este forțe naturală, pentru că am avut forțe multe de făcut. Trebuia adecă, să lucrăm pentru regularea și asigurarea organismului Metropoliei și al eparchiélor, precum și pentru ridicarea învățământului popular. Și în acéstă direcțiune s'a făcut tot ceea ce s'a potut face între grelele împrejurări, în cari ne-am găsit dela anul 1870 încóce. În timpul celor două-deci și cinci de ani trecuți s'au realizat în acéstă

direcțiune la Metropolie și la eparchii rezultate, cari după împrejurări în adevăr sînt de valoare.

Nu s'au potut însă face mult pentru regularea și asigurarea dotațiunii preoțimii. Și nu s'a potut face acésta din motivele amintite mai sus, și mai cu seamă din motivul, că de sigur după modelul, cum se regulase odinióră sub stăpînirea ierarhiei sêrbesci dotațiunea preoțimei prin așa numitul decret iliric, de sigur acceptat, ca și pentru presinte și pentru viitor sê-se reguleze și acéstă cestiune de sus prin congresul național bisericesc. Maturul corp al bisericii nôstre a încercat la anul 1878 a satisface acestei trebuințe, enunțând reducerea parochiilor în raport cu numărul credincioșilor și cu capacitatea comunelor bisericesci de a contribui la dotațiunea preoțimei. Pentru impul și împrejurările schimbate de astăzi, negreșit, că în ceea ce privesce dotațiunea preoțimii va trebui sê facem un însemnat pas înainte; și sê îngrijim, ca dotațiunea preoțimii sê-o asigurăm cu trăinicia, carea o reclamă timpul greu, prin carele trecem astăzi și viitoriul bisericii.

Pre timpul, când eram sub ierarhia sêrbescă s'a regulat prin decretul așa numit iliric dotațiunea preoțimei de sus în jos prin dispuseșțiuni luate de stat și de ierarhiă. Astăzi ne aflăm însă în alte condițiuni, și în conformitate cu starea, în carea ne găsim astăzi, dotațiunea preoțimei va poté afla o nimerită soluțiune numai în o perfectă conlucrare armonică a clerului și poporului, și respective a organelor și elementelor, cari constituiesc biserica nôstră națională.

Acéstă însemnată lucrare trebuie sê-se realizeze în parochie și prin corporațiunile bisericesci din parochiă prin o bună administrare a averii parochiei și prin înmulțirea averii parochiilor astfel, ca acestea sê poté cât mai curênd contribui cu o parte din venite și la dotațiunea preoțimei. Până astăzi, așa am fost deprinși din bătrâni, ca averea comunelor bisericesci sê-o privim ca un mijloc, din carele la necesitate sê zidim, seau sê reparăm edificiul bisericesc, sê-l înfrumusețăm, și sê-l provedem cu vasele și ornatele trebuinciose. Și adevêrul este, că pre acest teren, și în acéstă direcțiune s'a făcut mult. Am greși însă dacă și pentru viitoriu am rămâne numai pre lângă aceste vederi.

Pre lângă scopul numit averea comunelor bisericesci are menițiunea de a contribui la dotațiunea personalului bisericesc, a-se întrebuița pentru promovarea culturii în popor, și a-se face dintrênsa acte de caritate creștinescă.

Cu o bună îngrijire, așa credem noi, că tôte acestea s'ar poté face; și prin o bună administrare a averii comunelor bisericesci s'ar poté rezolvi în mod trainic dotațiunea preoțimii; êr sub bună administrare a averii comunelor bisericesci înțelegem aceea, ca averea, de carea dispun comunele bisericesci sê-o plasăm, și investim astfel, ca sê crească în mesură mai mare, decât cum s'a potut întembla acésta până acum.

Pentru orientare amintim aici următorul exemplu. Înainte cu câțiva ani a recomandat consistoriul și sinodul nostru eparchial comunelor bisericesci, ca la ocațiuni binevenite sê investescă banii bisericii în pămênturi, cerênd spre acest scop în cas de lipsă și împrumuturi din fondurile diecesane și anume din fondul preoțesc. Urmând acestei inviațiuni mai multe comune bisericesci au cumpêrat cu împrumuturi din fondul preoțesc frumóse complecse de pămênt, și apoi din venitul acelor pămênturi au amortisat deja parte mare din împrumuturi, și astăzi în astfelu de comune se poté lua câte o parte din venitul bisericii pentru a concurge cu ea la ameliorarea dotațiunii preoțimei.

Ne trebuie deci, ca în administrarea averii bisericesci sê introducem un spirit mai rațional de economie, și atunci cu mijlócele, multe puține, de cari dispunem în fie-care comună putem ridica venitele bisericilor la starea, în carea sê poté asigura și dotațiunea preoțimei.

Realizarea scopului, de carele vorbim, stă apoi în strênsa legătură cu sêmțul de pietate creștinescă și cu sêmțul de dărnicie al poporului față de biserică. În punctul acesta, astăzi dispunem de sigur de mai multe mijlóce, decât în trecut. Avem astăzi mai multe școle elementare, decât în trecut, êr în corporațiunile bisericesci din parochie, dacă acestea vor funcționa în tot locul în spiritul evangheliei Domnului, de sigur vom realiza frumóse rezultate.

Totul depinde dela cuvêntul de idei, de cari vom fi conduși în lucrările nôstre, și anume dacă corporațiunile din parochie vor sci sê-se emancipeze pre viitoriu în mësura cuvîncioasă de unele și altele scăderi, cari ne-au împedat până acum de multe ori dela rodnice lucrări, — și dacă între parochie și între corporațiunile superióre bisericesci se va susține și alimenta acel spirit canonic cuprins în vecinicile cuvinte ale Domnului de a fi „o turmă și un păstoriu,” — atunci negreșit vom poté vesolvi în mod nimerit și trainic și cestiunea dotațiunii preoțimii.

Fenomenele voinței.

— Studiu psihologic. —

Tendențele.

1. Caracteristica și divisiunea lor.

a) Ființa tendenței.

Sub numirea de *tendențe* cuprindem toate acele fenomene psihice, cari au însușirea de a-ne îndemna și determina la *mișcare*, la *acțiune*. De ex. *pofta* e o tendență, fiind-că ne îndeamnă de a căuta obiectul poftit și a săvârși acțiuni spre a-l obține, șcl. Tendențele se mai numesc și *nisuințe* sau *fenomene voliționale*. În fine, diferitele tendențe se pot cuprinde încă și sub numele general de: *voință* în înțeles larg. Voința e partea practică a conștiinței. Ea reprezintă mișcarea nervoasă dela centru spre periferie, adică activitatea psihică îndreptată de la subiect la lumea externă.

b) Tendența în raport cu sentimentul.

Tendența totdeauna pornește dintr'un sentiment, și anume sentimentele de plăcere dau naștere tendențelor de a ajunge și a obține obiectul, care e cauza acelor sentimente; din contră, sentimentele de neplăcere provoacă tendențe de a depărta și a înlătura cauza acestor sentimente. Aceasta este legea generală, după care se determină direcția tendențelor. Și e de observat, că tendența totdeauna e îndreptată spre un sentiment din viitor. De ex. omul tinde la lucru și sirguintă, căci acestea conducându-l la bunăstare, vor pute fi pentru el cauza unor sentimente plăcute în viitor, șcl.

c) Momentele caracteristice ale tendenței.

Procesul unei tendențe se constituie din aceste trei momente: 1) izvorul fie-cărei tendențe este: *un sentiment de trebuință*, care cere să fie satisfăcută; acest sentiment dă primul impuls la producerea tendenței; 2) al doilea moment este aceea: *stare nedumerită*, care se zice: *așteptare*; această stare durează până atunci, până când se satisface trebuința; 3) momentul ultim în procesul tendenței este: *satisfacțiunea trebuinței*.

Pe când sentimentul trebuinței totdeauna e neplăcut, pe atunci satisfacțiunea e însoțită de sentimente plăcute; inse așteptarea, ca stadiu de tranziție, după calitatea impresiunii se poate însoți acuși de sentimente plăcute, acuși de sentimente neplăcute, și poate fi mai mult ori mai puțin încordată. Dela gradul de tensiune al așteptării atărnă *intensitatea*, ear dela calitatea impresiunii *direcțiunea* tendenței.

De oare-ce direcția tendenței rezultă imediat din un sentiment de plăcere ori de neplăcere: și tendențele se manifestă în doué forme, și anume: a) ca tendențe *positive*, cari sînt îndreptate spre un obiect pentru a-l obține; b) ca tendențe *negative*, cari ne îndeamnă de a refusa un obiect oare-care. Deci cele doué forme fundamentale ale tendenței sînt: *pofta* și *repulsiunea*.

d) Clasificarea tendențelor.

Precum sentimentele se împărțesc în *sensuale*

și *intelectuale*, așa și tendențele pot fi: 1) *tendențe sensuale*, cari rezultă din sentimente sensuale; 2) *tendențe intelectuale*, cari își au izvorul în sentimente intelectuale. Aceste din urmă, după gradul de complexitate, pot fi mai *inferioare* și mai *superioare*.

Toate tendențele se pot grupa în *cinci* clase, și anume: 1) *impulsiunile*, 2) *poftele* și *dorințele*, 3) *inclinațiunile* și *habitudinile*, 4) *pasiunile*, 5) *voința propriu zisă*.

2. Impulsiunile.

a) Ființa lor.

Organismul fisic are trebuință de nutriment, de mișcare, de conservare individuală, de însoțire, șcl. Aceste trebuințe se manifestă în senzațiuni inconștiente și în *sentimente neplăcute*, ca de ex. foamea, setea, uritul, șcl, și *împing* pe individ *în mod irezistibil* la împăcarea lor. Asemenea tendențe se numesc: *impulsiuni* sau *instincte*.

Exemple: copilul nou născut țipă, și nutrit se molcomește; își mișcă mâinile și picioarele; începînd să umble, stăruie mereu să tot umble; la etatea de un an plînge, când se vede singur, și se liniștește îndată-ce stă cineva lângă el, șcl.

b) Caracterul nedeterminat al instinctelor.

Întru început copilul nu cunoaște obiectul, ce îi poate satisface trebuința, de ex. el cere nutriment, dar nu o mîncare anume. Deci impulsiunile în prima lor fasă de dezvoltare au un *caracter general, nedeterminat*. În această fasă impulsiunile omului coincid cu impulsiunile animalelor, cari se numesc *instincte* în înțeles mai îngust.

Exemple: puii de mîță când ved primădată șoarecele, sar pe el și îl prind; puii de pasere crescûți își caută singuri hrana, își fac singuri cuiburi, chiar și fiind închiși în colivie; puii de găină se ascund dinaintea uliului: albinele tinere își fac miere; furnicile se însoțesc și își clădesc mușuroaie, șcl.

c) Causele interne ale instinctelor.

Cercetînd procesul unui instinct aflăm, că *la o senzațiune dată* individul este cuprins de un *sentiment plăcut ori neplăcut*, și el execută o *mișcare* spre a obține ori spre a evita obiectele, ce l-au impresionat. Aceste mișcări se numesc: *mișcări* sau *acte instinctive*. Ele se explică așa, că de o senzație vizuală, auditivă, șcl. s'a asociat, din părinți în descendenți, un sentiment și o mișcare, așa încât aceste trei acte urmează unul după altul fără intermedierea cugetării.

Instinctele sînt înăscute. Scopul instinctelor.

Dispozițiunea de a executa acte instinctive este dată în organismul animalic dela natură. Ea constă în o anumită construcțiune a sistemii nervoase moștenită dela generațiunile precedente, construcție care are lipsă numai de excitațiuni exterioare, pentru-ca să se pună în lucrare. De aceea se zice, că instinctele sînt: *înăscute*. Caracterul particular al actelor instinctive e, că ele sînt niște mișcări perfect adaptate la îndeplinirea unui scop. fără ca nici ele să fi fost învățate, nici acel scop să fie clar de individ. Scopul e conservarea individului, cătră care tind de-

altmintre toate actele voliționale, chiar și cele mai superioare, cu deosebirea, că la acestea din urmă concluderă și cugetarea.

Deosebirea între instinctul animalic și cel omenesc. Pe când animalul rămâne sub stăpânirea necondiționată a instinctelor, pe atunci omul, cu deșteptarea conștiinței sale, începe să-și cunoască impulsunile, și atunci nu mai are nevoie, să-le urmeze necondiționat, ci poate ori să-le înfrâne, ori să-le împace într'un mod sau într'o măsură hotărâtă, șel.

d) *Ereditatea ca factor esențial în dezvoltarea instinctelor.*

Factorul principal în dezvoltarea instinctelor este aceea *alcătuire organică* a ființelor viețuitoare, pe care ele o moștenesc dela predecesorii lor, și în virtutea căreia, la o senzație dată individului simte plăcere ori neplăcere și face o reacțiune corespunzătoare, fie spre a mări un sentiment de plăcere, fie spre a înlătura un sentiment de neplăcere.

Instinctul nici decât nu se poate explica din experiența proprie a individului, ci este determinat de întreaga lui organizație, cu care el s'a născut, și care a rezultat din *adaptarea lentă a speciei sale*, la mediul, în care aceasta a trăit.

Deci instinctele s'au dezvoltat și perfecționat treptat, în decursul multor generațiuni, și acei indivizi, cari au moștenit dela strămoșii lor dispozițiile organice corespunzătoare în măsura recerută, au rămas în viață și s'au perpetuat; pe când cei ce nu le au moștenit, aceia nu s'au putut adapta, și prin urmare au trebuit să peară în lupta vieții.

În privința instinctelor, ca dispoziții înăscute, regula generală e, că cu cât sistema nervoasă este mai simplă, cu atât sînt mai sigur *preformate* în individ dispozițiunile moștenite, cari servesc de basă instinctelor. Și din contră, cu cât construcția sistemii nervoase e mai complicată, cu atât instinctele sînt mai nedeterminate, și prin urmare se deschide teren mai larg pentru dezvoltarea individuală. De aci se poate explica pentru ce *omul* în prima fasă a vieții este cu mult mai neajutorit, decât alte ființe mai simple.

e) *Clasificarea impulsunilor.*

După scop. După scopurile, spre cari sînt îndreptate, impulsunile se pot divisa în *două* clase mari, și anume: 1) *impulsiunea de conservare individuală*, 2) *impulsiunea de specie*. Cea dintâi are ca scop: *conservarea individului*, ear cea din urmă: *conservarea speciei*.

Impulsiunea conservării individuale se manifestă în *două* forme: 1) ca impulsune *de nutrire*, și 2) ca impulsune *de apărare*. Forma cea mai primitivă a impulsiei de apărare este dată în mișcărilor de retragere ale corpului dinaintea excitațiilor vătămătoare. Impulsiunea de apărare aparține încâtva și la domeniul impulsunilor de specie, căci de ex. obiceiul paserilor de a zidi cuiburi serve nu numai spre scutirea individului, ci totodată și spre îngrijirea puiilor lor.

Impulsiunea de specie are *trei* forme: și anume: 1) impulsunea *sexuală*, 2) impulsunea *părintească*, și 3) impulsunea *socială*. Formele primitive ale impulsiei de specie se arată foarte de timpuriu, pe când cele superioare se desvoltă mai târziu decât toate celelalte impulsuni. De formele mai perfecte ale impulsiei sociale este legată desvoltarea sentimentelor și tendențelor *etice*. La animale aflăm numai niște începuturi neperfecte ale impulsiei sociale, ca de ex. însoțirile transitorice ale paserilor migratoare cu scop de a-se muta dintr'un ținut într'altul, precum și reuniturile permanente ale albinelor, furnicilor, șel. pentru a-se scuti pe sine și progenitura lor. În fine, la clasa impulsiei sociale mai numărăm și *impulsiunea de imitațiune*, pe care o găsim și la animale, și care e de mare importanță în desvoltarea psihică a omului.

După sentimente. Precum sentimentele sînt sensuale, și intelectuale, așa și impulsunile se pot divisa, conform sentimentelor, ce le servesc de basă, în *două* clase: 1) impulsuni sensuale simple, cari se rapoartă la trebuințele organismului fisic, de ex. impulsunea nutririi, mișcării, șel; 2) impulsuni intelectuale și morale, cari provin dela trebuințele organismului psihic, de ex. impulsunea imitațiunii, curiosității, însoțirii șel. Impulsunile intelectuale și morale superioare, pe cari le găsim numai la om, încă sînt supuse legii eredității, și anume experiența demonstră, că impulsunile morale arată tendență mai mare spre a-se transmite prin ereditate, decât cele intelectuale. Influența educațiunii poate se producă modificări însemnate în desvoltarea impulsunilor.

3. *Poftele și dorințele.*

a) *Ființa lor.*

Poftele sînt tendențe sensuale conștiente, îndreptate către *obiecte cunoscute*, ce au satisfăcut sau ar pute să satisfacă niște trebuințe de ale organismului fisic. De ex. împăcată impulsunea de nutrire a copilului cu lapte, când mai are foame, cere earăși lapte, șel. Causa primitivă a poftei se află în o *impulsiune*. De altminteri poftele se pot produce și prin obiecte, pe cari nu le cunoaștem din împăcarea unei impulsuni, ci numai din observare, ori chiar și numai din închipuire. De ex. un copil, care nici n'a văzut portocale, auzind pe altul, că laudă gustul portocalelor, pofteste și el să mănăce portocale, șel. Cu cât *fantasia* se ocupă mai mult de obiectul poftit, cu atât mai puternică devine pofta. Tendența opusă poftei este *refusul* sau *aversiunea*. Această tendență se manifestă în evitarea posibilă a unui obiect neplăcut, de ex. vederea unei broaște, a unui șerpe deșteaptă în noi aversiune. Pe cât de numeroase și diverse sînt trebuințele noastre, sensuale, reale și imaginare, pe atât de multe și variate pot deveni și poftele.

b) *Desvoltarea poftelor.*

Cu cât poftele se satisfac mai des, cu atât devin mai tari și mai numeroase, și înmulțindu-se, ele turbură liniștea omului. Poftele se pot modera, dacă evităm obiectele, cari excită pofte și ne îndreptăm

cugetarea în altă direcție, de ex. spre ocupațiuni serioase și nobile, ca de ex: studiul, șcl. Dar încă și mai bine se poate reduce numărul poftelor, dacă nu înmulțim fără necesitate modurile de satisfacere ale trebuințelor noastre sensuale. Comparat cu animalele, omul, din cauza superiorității sale intelectuale, are cu mult mai multe pofte. Tocmai de aceea viața omului e relativ mai neliniștită, decât a animalelor.

Poftele pot fi *momentane* sau *durabile*, *tari* sau *slabe*. Intensitatea poftelor crește: 1) dacă poftea se satisface adesea, 2) dacă ni-se opun pedeci întru obținerea obiectului, 3) dacă atribuim obiectului pofteit valoare mare. Pedecile și oprirea potențează poftele, și anume prin aceea, că ne prezintă obiectele ca mai valoroase.

c) Dorul și dorința.

Representându-ne în conștiință o plăcere psihică din trecut, sau inchipuindu-ne o plăcete, ce ne așteaptă în viitor, în noi se deșteaptă o tendință vie spre aceea plăcere. Această tendință se numește *dor*, dacă se repoartă la o plăcere din trecut, ear *dorința*, dacă e îndreptată spre o plăcere din viitor. De ex. dorul de a revede pe un bun amic, dorința de a deveni învățător, șcl. Atât dorul cât și dorința se referesc la *trebuințe psihice*, ear nu, ca poftea, la *trebuințe corporale*. Ele sînt niște forme mai superioare ale poftelor.

Cu cât este mai mare plăcerea reamintită din trecut sau imaginată în viitor, cu atât dorul și dorința sînt mai vii. Dorul însă, basându-se pe amintirea unor lucruri din trecut, ne împinge cu mai multă energie; pe când dorința, fiind isvorită din fantazie și adesea neavînd nici o basă reală, ne determină mai anevoe și mai rar la fapte. Cu cât cineva are fantazie mai vie și mai neregulată, cu atât mai mult e inclinat spre dorințe nerealisabile. Dorințele sînt de regula foarte schimbăcioase și de durată scurtă. Dar se poate, că ele să dureze timp mai îndelungat, și neputînd fi realizate, coturbă liniștea omului. Tocmai de aceea, dacă voim să gustăm adevărata mulțămire și liniște internă, trebuie să șinem dorințele noastre în proporție cu puterile, de cari dispunem.

(Va urma.)

Dr. P. Pipos.

Calendarul Indictului

séu al anului bisericesc 1896 visect dela Domnul și Mântuitorul nostru Isus Christos,

întocmit pe câte o săptămână cu indicațiuni tipiconale privitoare la slujbele dumnezeiești și cu alte însemnări folositoare creștinilor ortodocși.

Luna lui Februarie (Faur),

are 29 zile. Ziua are 11 ore, noaptea are 13 ore.

Săptămâna 2 din post. Glasul dominant 5.

12.

Luni. — Pomenirea celui dintru sfinți părintelui nostru Meletie arhiiepiscopul Antiochiei mari; a prea cuvioșei

Maria ce-și schimbase numele Marin; a prea cuviosului păr. nostru Antonie patriarhul Constantinopolei și a sfinților Nastrin și Plutin.

Tipic. Îmbinăm slujba Octoichului Triodic cu a Triodului și a Mineiului: *La Utrenie*: După binecuvîntarea preotului dîcem din strană: Sfte Ddeule, Prea sfântă Treime cu Tatăl nostru, apoi Ddome miluesce, Mărire-Siacum și „Venți se ne închinăm“ cu obicinuiții psalmi de dimineața. În loc de „Ddeu e Dl“ cântăm „Aliluia“ pe gl 5 dominant cu Troparele treimice (Troicinicile) din Triod. După recitațiunea Catismei, fără Ectenie urmază: Sedelnele Octoichului Triodic dela gl 5 dominant și ale Triodului (la ziua: Luni-a 2-a săptămână) gl 4 și gl 6 (la Mineiu nu se află). Imediat recităm Ps 50. (Notă. Ectenia; „Mântuește Dne poporul Tdu“ nu mai dîcem, fiind că această Ectenie se dîce numai în săptămâna primă și ultimă din post.) Apoi Canónele; Din Triod oda 1, 8 și 9 pe gl 4 și gl 6, cu Măritórele Născótrei, ér din Mineiu oda a 3 și 6-a. — după oda a 9-a cântăm: „Cuvine-se cu adevérat“ După Ectenie: Sfétilna Treimică a 5-a de 3-ori. Recităm stihurile de laudă cu Măritórea mică și cu „Invrednicește-ne Ddome“ După Ectenie Stihóvna din Triod gl 5. Bine este a ne mărturisii, Sfte Ddeule cu Tatăl nostru, apoi continuăm din Orologion Troparul: „In biserica mării Tale“ și celalalte cu rugăciunea sftului Efreem. Nemijlocit începem *óra 1*. La 10 ore seversim órele (ceasurile) canonice a 3, 6 și a 9 din Orologion cum se arată acolo, ér după rugăciunea cea din urmă a órei a 9-a începem îndată dela Obednița (Panaghia) a cânta pe gl 8: „Intru împărăția Ta“ și „Pomenesce-ne pre noi Ddome“ urmînd cu cetirea până la Otpust. — după care nemijlocit urmază *Vecernia pentru ziua de mîne*.

Notă. Insemnăm, cumcă în zilele de peste săptămână ale postului se seversesce Liturgia Sftului Grigorie adică cea mai, înainte sfințită care totdeauna se împreună cu Vecernia Sămbăta se seversesce Liturgia Sftului Ioan gură de aur, ér Dumineca a Sftului Vasilie. Astfel trebuie se ne îngrijim a scóte Dumineca la Proscodie atátea Agnețe, câte Liturgii mai înainte sfințite voim se facem în decursul săptămânei. Se cuvine însă se facem *cel puțin Miercurea și Venerea* Liturgie mai înainte sfințită. Dacă facem Liturgie mai înainte sfințită, atunci urmăm astfel: După otpustul Obedniței îmbrăcându-se preotul în ornate face începutul cu „Bine cuvîntată e împărăția Tatălui etc.“ ér în strană cetim cu „Venți să ne închinăm“ psalmul de séra 103, după care urmază ectenia mare apoi între catisme ectenia mică și apoi „Ddome strigat'am“ cu stihirile de séra din Triod (Luni séra a 2-a săptămână) gl 8 și din Mineiu (caută în 13 Febr.) gl 4, cu m-ș gl 2 Incungurare cu cădelnița. După: Lumină lină urmază Prochimenul din Triod cu Paremiile de unde urmază mai departe sfta Liturgie după rënduela sa. — La 3 óre după améđi facem Pavecernița cea mare.

Notă: Dacă nu facem Liturgie, atunci Vecernia se seversesce astfel: Indată după psalmul 33 dela Obednița (așa dară nu după Otpust) dîcem: Venți se ne închinăm“ cu psalmul de séra 103, După psalm urmază Ectenia cea mare, apoi: „Ddome strigat'am“ cu stihiri de séra din Triod și din Mineiu. Incungurare nu facem, ci imediat după stihirile de séra dîce preotul din Altariu (fără a deschide ușile împărătesce) „Înțelepciune drepti!“ ér din strană se reciteză: Lumină lină. Preotul dîce „Se luăm aminte, pace tuturor“ din strană se cântă Prochimenul Paremiilor și urmază cetirea Paremiilor (din Triod). Imediat după Paremiilor dîcem: „Invrednicește-ne Ddome“, apoi urmază Ectenia pronunțată afară înaintea ușilor împărătesci: „Si plinim rug. nóstre...“ după care urmază Stihóvna din Triod gl 3 m-ș din Mineiu gl 2. „Acum slobozesce“ Sfte Ddeule, Prea sfta Treime, cu Tatăl nostru, apoi conti-

nuăm din Ceaslov Troparele postului etc. cu psalmul 33 și Otpustul. După amești sevărsim Pavecernița cea mare

Notă. Tipicul arătat la ziua acesta îl urmăm și de azi și este normativ pentru toate zilele de peste săptămână abstrăgând Sâmbeta și Dumineca care au tipic propriu.

13.
Marti. — Pomenirea prea cuvioșilor păr. nostri Martinian și Eulogiu archieppul Alecsandriei și a sfiilor Apostoli și M-nici Acila și Priscila.

Tipic. Sevărsim slujbele după Tipicul indicat la ziua de Luni. La Utrenie: Sedelnele Triodului sunt pe gl 8, (la Mineiu nu se află Sedelne). La Canóne cântăm din Triod pésna 2, 8 și 9, ér din Mineiu pésna 3 și 6. Stihóvna gl 5. La Vecernie stihirile de séra din Triod sunt pe gl 1, și gl 3, ér in Mineiu (14 Febr.) gl 4 cu gl 8. Stihóvna în Triod gl 3.

14.
Miercuri. — Pomenirea prea cuvioșilor păr. nostri Axentie cel din Munte, Maron și Avramie.

Tipic. Sevărsim slujbele după tipicul indicat la ziua de Luni. La Utrenie: Sedelnele Triodului gl 1 și gl 3, (la Mineiu nu se află). Canónele din Triod pésna 3, 8 și 9, din Mineiu pésna 6. Stihóvna din Triod gl 7. La Vecernie: Stihirile de séra din Triod gl 1 și gl 8, din Mineiu (15 Febr.) gl 4.

15.
Joi. — Pomenirea sftului Apostol Onisim, ucenicul sftului Apostol Pavel; a sftului M-nic Maior și a părintelui nostru Eusebie.

Tipic. Sevărsim slujbele după Tipicul indicat la ziua de Luni. La Utrenie; Sedelnele Triodului sunt pe gl 3 și gl 6. La Canóne: pesnele Triodului a 4, 8 și 9, ale Mineiului 3 și 6. Stihóvna Triodului gl 8. — La Vecernie: Stihirile de séra ale Triodului gl 4, ale Mineiului (16 Febr.) gl 1 și gl 4, Stihóvna Triodului gl 5.

16.
Vineri. — Pomenirea sfiilor M-nici: Pamfil, Valent, Pavel, Seleoc, Porfirie, Iulian, Teodul, Ilie, Ieremia, Isaia, Samuil și Daniil; a sfiilor M-nici cei din Martiropolea și prea cuv. Maruta; a prea cuv. păr. nostru Flavian și a celui dintru sfiți păr. nostru Flavian patriarhul Constantinopolei.

Tipic. Sevărsim slujbele după Tipicul indicat la ziua de Luni. — La Utrenie: Sedelnele Triodului pe gl 4. Canónele pésna 5, 8 și 9, la Mineiu p. 3 și 6. Stihóvna Triodului gl 8. La Vecernie: Stihiri de séra de ale Octoichului Triodic dela gl 5 dominant, a Triodului gl 4 și de ale Mineiului gl 2 și gl 4 cu gl 2.

17.
Sâmbăta a 2-a din post a morților, intru care se face pomenirea tuturor celor din veac adormiți ortodocși creștini, părinților și fraților nostri (a apostolilor, mucenicilor, ierarhilor, cuvioșilor și dreptilor lui Dumneșeu). — Pomenirea sftului marelui M-nic Teodor Tiron; pomenirea Mariamnei sora sftului Filip; a cuvioșilor păr. nostri Axentie și Teostirict.

Tipic. Sevărsim slujbele din Octoichul Triodic, și Triod (Slujba sftului din Mineiu o imbinăm cu pavecern. de Vineri séra). *La Utrenie:* După obicinuiții psalmi, in loc de „Dșeu e Dl“ cântăm *Aliluia* cu Troparele din Triod gl 2. Ectenie. Sedelnele din Octoichul Triodic dela gl 5 dominant. Ectenia morților, apoi Troparele morților: „Bine ești cuvântat Dómnne“ cu „Ceata sfinților“ urmază Ectenia morților și Sedelna; „Odihnește mântuitorule“ gl 5 Imediat Ps 50 apoi: Canónele din Triod pésna a 6 gl 8 (Patrupesnețul gl 3) a (7) 8 și 9 ér din Mineiu a 3-a gl 8. Sfétilna Triodului. (Laudele mari din Octoichul Triodic epla gl 5 dominant, apoi recităm „Măritórea mică“ și „Invrednicesce-ne Dómnne“ după Ectenie urmază Stihóvna

din Octoichul triodic gl 5 dominant. Fine este a ne măr-turisi Dlui, Sfte Dșeule, Prea sftă Treime cu Tatăl nostru, apoi Troparele din Triod și Otpustul, — *La Liturgie* (a sftului Ioan gură de aur) Fericirile le cântăm din Octoichul săptămânal dela gl 5 dominant. După intrare cu Evangelia: Troparele; „Apostoli. mucenici etc.“ și „Pomeneste Dómnne ca un bun“ cu Condacele: „Cu sfiți odihnește etc“ și „Pre tine zid și liman etc“ (caută la Sâmbeta lăsatului de carne). Apostolul și Evangelia zilei și a morților.

18.
Dumineca a 2-a din post a sftului părintelui nostru *Grigorie* făcătorul de minuni, archieppul Solunului. — Pomenirea celui dintru sfiți păr. nostru Leon papa dela Roma; a sftului M-nic Leon Parigoriu și a cuv. păr. nostru Agapit eppul dela Sanau.

Tipic. Imbinăm slujba învierii cu a Triodului (a sftului din Mineiu o punem la Pavecernița.) La Vecernia cea mare (care o facem Sâmbetă séra): Stihirile de séra de ale învierii dela gl 6 dominant cu ale Triodului gl 2. cu m-ș gl 6. Stihóvna învierii cu a Triodului gl 8. Tropariul învierii, cu al Triodului gl 8. — *La Utrenie:* După psalmii obicinuiți: „Dșeu e Dl“ cu Tropariul învierii și al Triodului. Apoi Sedelnele învierii cu Troparele soborului ingeresc, Antifonele, Prochimenul și Evangelia învierii a 6-a. „Învieerea lui Christos“ cu Ps 50, și stihirile de umilință: „Ușile pocăinței“ gl 8. Catavasiile: „Deschide-voi gura mea“ cu Măritórele Născetőrei. Sfétilna învierii a 6-a. Laudele mari de ale învierii cu ale Triodului, gl 1 m-ș a Triodului gl 6. Măritórea mare gl 6 cu Tropariul final gl 8. La Liturgia (sftului Vasilie): Fericirile învierii și din Canonul Triodului p. 3 și 6. Ap. și Evangelia Duminecei (dela Marcu c. 2 st. 1.) După intrare: Tropariul învierii, al Hramului și al Triodului, cu Condacul Hramului și al Triodului, ér decă Hramul e Născetőrea de Dumneșeu, atunci Condacele le punem întors.

Notă: La bisericile cu Hramul Mântuitorului rămân aceste Tropare și Condace neschimbate și în stadiul Triodului ca în stadiul Octoichului.

Notă: La 3 ore d. am. sevărsim Vecernia pentru ziua de mâne (Luni a 3-a săptămână din post): Stihirile de séra din Octoichul triodic gl 6 dominant, de ale Triodului gl 8 și gl 5 și de ale Mineiului (19 Febr.) gl 8. Incungurare cu cădelnița, Lumină lină și Prochimenul cel mare pe gl 8 din Triod. Nemijlocit: „Invrednicesce-ne Dómnne,“ Ectenia și apoi Stihóvna din Triod gl 8. După Tatăl nostru urmăza Troparele postului din Ceaslov curug. sftului Efrem, apoi facem Pavecernița cea mică.

Alte însēmndări: Ziua a crescut în decursul săptămânei cu 28 minute.

Val. Magdu.

D I V E R S E.

* *Treceri la biserica ortodocsă.* În jurnalul „Egyetértés“ cetim următoarele: În ținuturile baltice biserica ortodocsă s'a sporit în timpul din urmă cu numeroși credincioși. Așa de exemplu din anul 1876 singur numai în Livland 11,114 indiviși au trecut la biserica ortodocsă. Cea mai mare parte dintre cei rențorși în sînul bisericii ortodocse au fost adicți ai bisericii luterane.

* „*Lipovana,*“ institutul de credit și economii din Lipova își va țină a doua adunare generală în 27 Februarie st. nou anul curent în localitatea institutului. Din bilanțul publicat aflăm, că în decursul anului trecut institutul a realizat un venit curat de: 6759 fl. 43 cr.

ser numărul depunerilor spre fructificare s'a ridicat la suma de: 101,546 fl. 30 cr.

* **Himen.** Tănărul Remus Bortoșiu, învățător în T. Petrovoselo și-a încredințat de fiitoare soție pe doamna Emilia Sarmăș din T.-Cuvin. — Felicitările noastre!

* **Convocare.** Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Victoria” din Arad, prin această se invită conform §. 17 din statutele institutului la a VIII-a adunare generală ordinară, care se va ține în Arad, 1 Martie 1896, st. n. la 10 ore înainte de amăzi în localitățile institutului (calea Archiducelui Iosif Nr. 2.)

Obiectele: 1) Raportul direcțiunii, bilanțul anului 1895 și raportul comitetului de supraveghiere. 2) Stabilirea bilanțului și distribuirea profitului curat. 3) Alegerea de doi membri în direcțiune în sensul §. 33 din statute.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați în sensul §. 22 al statutelor, sunt rugați a-și depune acțiunile eventual dovedile de plenipotență la cassa institutului cel puțin cu 24 ore înainte de adunarea generală. — Arad, 8 Februar 1896. st. n. — Direcțiunea institutului.

Bilanțul pro 1895.

Activ.		
Bassa în numărar		25675.49
Con în Giro-Conto		374.70
Cambii în portofoliu		852486.53
Imprumuturi hipotecarie		318931.—
Avansuri pe efecte		7039.—
Casa institutului Strada Archiducelui Iosif Nr. 2 și alte realități		61311.87
Efectele proprii		4745.21
Diverse conturi debitoare		27171.79
Interese transitoare restante		8686.40
Mobilar	2932.94	
după amortisare de 10%	293.29	2639.65
		1309061.64
Pasiv		
Capital social:		
3000 acții à 100 fl.		300000.—
Fondul de rezervă al acționarilor		84003 36
Fondul de pens. al funcționarilor		5450.23
Depuneri spre fructificare		856234.71
Diverse conturi creditore		3510.57
Dividendă neridicată		476.—
Contribuție după interesele depunerilor sem. II.		1913.10
Interese transitoare anticipate pe 1895		14244.27
Profit transpus din 1894	3405.79	
Profit net	39823.61	43229.40
		1309061.64

Contul Profitului și Perderilor

Esite		
Interese:		
pentru depuneri spre fructificare		38532.12
Spese:		
Imprimare, registre, requisite de cancelărie, lemne, lumină, diverse		3703.57
Contribuție directă și 10% dare la interesele depun. Chiria		7314.33
Salarie		8706.66
Porto		1844.49
Amortisare din mobilar	293.29	
„ la cambii	1098.72	1392.01
Venitul transpus din 1894	3405.79	
Venitul net	39823.61	43223.40
		104722.58

Intrate

Interese:		
dela cambii	70328.90	
„ imprumuturi hipotecare	26944.26	
„ avansuri pe efecte	739.86	98013.02
Venitul efectelor proprii		203.40
Chiria		3100.37
Venitul transpus din 1894		3405.79
		104722.58

Arad, 31 Decembrie 1895.

Oncu, m. p.
director executiv.

S. Raicu, m. p.
secretar.

Direcțiunea:

Dr. Vuia, m. p. preș. Georgiu Lazaru, m. p. Ciorogariu
m. p. Karátsonyi, m. p. V. Mangra, m. p. I. Papp, m. p.
Dr. Craclan, m. p.

Subsemnatul comitet am esaminat contul present și l'am aflat esact.

Arad, 9 Februar 1896.

Comitetul de supraveghiere;

Petru Truția, m. p. preș. Georgiu Feier, m. p.
Georgiu Popoviciu, m. p. Vasiliu Papp, m. p.
Petru Grozda, m. p.

Convocare.

Reuniunea cercuală a învățătorilor gr. or. români din inspectoratul Șiriei și-va ține proxima ședință în Măderat la 26 Febr. (9 Martiu) 1896. în școala învățătorului P. Sigarteu pre lângă următoarea programă:

Inainte de amăzi:

1. Participarea în corpore la chemarea Duchului Sânt, ce se va ține în biserica din Maderat dimineța la 8 ore.

2. Participare la prelegerea practică ținută de învățătorul de acolo P. Sigarteu.

3. Reflexiuni asupra prelegerii ținute.

4. Raportul comisiunii esmise pentru censurarea operatelor din: „Legendar, gramatica română și stilistică.”

După amăzi:

5. Raportul cassariului, bibliotecariului și al controlorului.

6. Discusiuni asupra cestiunilor scolare.

7. Propuneri și interpelări.

8. Stabilirea locului adunării viitoare.

Șiria, la 1/13 Februar 1896.

Alexiu Doboș, m. p. Iuliu Groșorean, m. p.
președinte. notar.

Concurs.

În urma concludului com. și al sinodului parochial din Ostrov, și pe baza Innaltului decis consistorial dtto 5/17 Decembrie 1895 Nr 7359 ex 1895 pentru capelania temperală pe lângă deficientul preot Zenovie Covaciu din Ostrov, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în fôia „Biserica și Școala”:

Emolumintele anuale împreunate cu parochia Ostrov sunt:

1. Una sesiune parochială cu un venit mediu de fl. 400. —

2. Venitele stolare dela botezuri, cununii și inmormântări cu un venit anual aproximativ de fl. 95. v. a.

3. Un intravilan parochial cu un venit mediu anual de 20 fl.

4. Birul preoțesc usuat ce se dă în natură, de fiecare numer de casă una măsură cucuruz sfărmat computat în bani 100 fl.

Aceste emolumente computate în calcul mediu dau un venit anual de 615 fl.

Alegându-l capelan va folosi jumătate din toate venitele parochiale pe cât timp va fi în viață parochul deficient Zenovie Covaciu, ér după încetarea din viață a acestuia, va urma ca paroch conform §-lui 4 din Regulamentul pentru parohii. —

Recurenții la această capelanie temporală sunt avisați ca recursurile lor instruite conform dispozițiilor stat. org. și ale Regulamentului pentru parohii de clasa a II-a adresate comitetului parochial din Ostrov, se le subșternă subscrisului protopresbiter Voicu Hamsea în Lipova (B. Lippa) până la terminul sus indicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sfta biserică din Ostrov spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și în oratorie. — Ostrov 26 Noembrie 1895.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: VOICU HAMSEA m. p. protopresbiter.

—□—

Pentru deplinirea parohii vacante de a III-a clasă Bodești și filia Monești, protopresbiteratul Halmagiului să escrie concurs cu termin de alegere 3/15 Martie a. c.

Doritorii de a ocupa această parohie sunt avisați: recursurile provădute cu toate documintele prescise, adresate comitetului parochial până la 2/14 Martie a. c. ale trimite protopresbiterul Ioan Groza în Halmagiu.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: IOAN GROZA m. p. protop.

—□—

Devenind vacantă stațiunea învățătorescă-cantorală dela școala I. din Apateu, prin acesta să escrie concurs cu termin de alegere pe Dumineca din 25 Februarie st. v. 1896.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1) În bani gata 300 fl. v. a.; 2) Cuartir liber cu două chilii: în cvartirul locuit de învățătorii dela școala a II-a (cvartirul cel separat de edificiul școlilor) și intravilanul ce se ține de acea locuință; 3) Lemne de foc 6 orgii din care să va încălzi și sala de învățământ; 4) Scripturistica după recerintă; 5) pentru participare la corferințele învățat. 10 fl.; 6) Pentru coratoratul școlii 10 fl. 7) Dela îmormântări unde va fi poftit 50 cr.

Dela recurenți să recere să dovedescă cualificațiunea recerută, să fie prep. abs. și cu examen de cualificațiune și limba magiară și să se prezente în vre-o Duminecă ori sârbătoare în biserică, spre a se face cunoscut poporului.

Recursurile adresate comitetului parochial sunt a se trimite Reverendismului Domn Ioan Cornea, protopop și inspector școlar în Boroșineu (Boros-Ienő) Ctul Arad.

Comitetul papochial.

În conțelegere cu mine IOAN CORNEA m. p. protopresb. și insp. cerc. de școle.

—□—

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc devenit vacant la școala confes. rom. gr. or. în comuna Topoloveț (Nagy-Topolovecz), protopresbiteratul Belințului, să

escrie concurs, cu termin de alegere pe ziua de 10/22 Martie a. c.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1) Salariu în bani gata 192 fl.; 2) Pentru lemne de foc, atât învățătorului cât și pentru sala de învățământ 64 fl.; 3) Diurne la conferințe și reuniuni 10 fl.; 4) Paușal scripturistica 5 fl.; 5) 29 meți grâu și 29 meți cucuruz în natură; 6) 2¼ jugere pământ estravilan; 7) Cortel gratuit cu grădină de legumi; 8) Dela îmormântări unde va fi poftit 20 cr.

Dela recurenți să poșteșce, ca înainte de alegere să se prezente în vre-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cant și rituale, căci la din contră vor fi eschiși dela candidare.

Recurenții sunt avisați, ca recursurile lor ajustate cu toate cele de lipsă, se le adreseze comitetului parochial din Topoloveț, și să se înainteze oficiului protopresbiter gr. or. român în Chisetău (Kiszető).

Topoloveț, din ședința comitetului parochial, ținută la 30 Ianuarie 1896.

Nicolae Martinoviciu, m. p.

preot și preș. al com. par.

În conțelegere cu mine: LUCIAN ȘEPETIANU, m. p. adm. protopresbiteral.

—□—

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc, dela școala I. rom. gr. or. din comuna Chesint, — protopresb. Lipovei, devenit vacant prin pensionarea fostul învățător Augustin Petcu, — să escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publica re în „Biserica și Școala“.

Emolumentele anuale împreunate cu acest post sunt: 1) Cuartir liber în edificiul școlii cu grădina de legumi de 1 jug. catastral (1600□). 2) În bani gata 140 fl. 3) În naturale: 32 Hectolitri grâu în natură. 4) 32 metri de lemne din care are a se încălzi și sala de învățământ.

Să noteză, că dacă cu timpul cele 2 clase (I și II) actuale din Chesint, s'ar preface în una școlă de băieți și una de fetițe, atunci alegându-l învățător pe basa acestui concurs, va avea a funcționa la școala de fetițe. —

Recurenții, cari doresc a ocupa acest post, sunt avisați, ca recursurile lor instruate, conform dispozițiilor legale în valoare și adresate comitetului parochial din Chesint, să se subșternă subscrisului protopresb. insp. școlar în Lipova (B. Lippa) până la terminul sus indicat precum și a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sta biserică din Chesint, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic. — Chesint, în 28 Ianuarie st. v. 1896.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: VOICU HAMSEA, m. p. protopop inspect. școl.

—□—

Nr. 315/1896.

Să publică concurs la un stipendiu din fundațiunea „Faur“ de 120 fl. anual. Competinții vor produce: a) carte de botez, că sunt români ort.; b) certificat de sărăcie; c) testimoniu cu calcul eminent despre progresul din anul trecut și d) certificat despre starea sanitară și portarea morală, vor studia la gimnasiu, academiă, universitate, școli reali superioare, politacnica, pedagogie sau teologie. Și preferesc recurenții din familia Faur respective Poynariu. Recursurile astfel ajustate să se subșternă la ven. Consistoriu rom. ort. în Orade, până la 25 Februarie c. v.

Arad, 22. Ianuarie 1896.

Ioan Meștanu, m. p.
Episcopul Aradului.

—□—